



adaptivgreece

αλλάζουμε κλίμα



ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
MUNICIPALITY OF LARISSA



ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

LIFE-IP AdaptInGR – LIFE17 IPC/GR/000006
Τριήμερο επιμορφωτικό σεμινάριο για την προσαρμογή
της Θεσσαλίας στην κλιματική αλλαγή¹
18-20 Μαρτίου 2026
Αμφιθέατρο, Μύλος του Παππά, Γεωργιάδου 53 Λάρισα, 2^{ος} όροφος

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Ημέρα 1η – 18 Μαρτίου

ΕΝΟΤΗΤΑ I: ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ: ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η ενότητα απευθύνεται σε όλους, και ιδιαίτερα σε όσους εμπλέκονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (αιρετοί και ανώτερα στελέχη υπηρεσιών) στους Δήμους και την Περιφέρεια καθώς και σε υπηρεσίες τοπικής & περιφερειακής αυτοδιοίκησης.

09.00-09.10 Καλωσόρισμα

Α. Μαμάκος, Δήμαρχος Δ. Λαρισαίων

09.10-09.30 Χαιρετισμοί

Δ. Κουρέτας, Περιφερειάρχης Θεσσαλίας
Ι. Ανδρουλάκης, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Πράσινου Ταμείου

09.30-10.00 Εισαγωγή

Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο

10.00-10.30 Πολιτικές για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή - Το έργο LIFE-IP AdaptInGR

Ι. Τσαλακανίδου, Μηχανικός Περιβάλλοντος, Συντονίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR, Τμήμα Κλιματικής Αλλαγής, Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Κ. Ζουμπουλάκη, Πολιτικός Μηχανικός, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR, Εξωτερική Συνεργάτης, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

10.30-11.00 Το κλίμα τώρα και στο μέλλον στη Θεσσαλία

Χ. Γιαννακόπουλος, Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
π. Ι. Καψωμενάκης, Ερευνητής, Κέντρον Ερεύνης της Φυσικής της Ατμόσφαιρας και Κλιματολογίας, Ακαδημία Αθηνών
Ι. Λεμέσιος, Εξωτερικός συνεργάτης Ινστιτούτου Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

¹ Για την συμμετοχή στο συνέδριο απαιτείται ηλεκτρονική προεγγραφή στη [φόρμα εγγραφής](#).



adaptivgreece

αλλάζουμε κλίμα



ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
MUNICIPALITY OF LARISSA



ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- 11.00-11.20 Βασικά σημεία του Περιφερειακού Σχεδίου της Θεσσαλίας για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή**
- Φ. Λαμπρινίδης, Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος Περιφέρειας Θεσσαλίας
Ζ. Αργυρόπουλος, Χημικός Περιβαλλοντολόγος, Σύμβουλος Περιφερειάρχη Θεσσαλίας σε θέματα Περιβάλλοντος
- 11.20-11.30 Συμμετοχή του Δήμου Λαρισαίων στην Ευρωπαϊκή Αποστολή για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή**
- Μ. Νικολαΐδου, Μηχανικός Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, MSc Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Τμήματος Σχεδιασμού, Διεύθυνση Επιχειρησιακού & Ψηφιακού Σχεδιασμού Δήμου Λαρισαίων
- 11.30-13.00 Συζήτηση σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό πολιτικών της Θεσσαλίας**
- Με την συμμετοχή:
- Φ. Λαμπρινίδης, Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος Περιφέρειας Θεσσαλίας
Α. Ζαμπούκας, Επικεφαλής Εταιρικών Υποθέσεων και Επικοινωνίας & Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Οργανισμού Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας
Ζ. Φτίκα, Δασολόγος, Επιθεωρήτρια Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Α. Μαμάκος, Δήμαρχος Λαρισαίων
Γ. Μανώλης, Δήμαρχος Τεμπών
Ι. Ανδρουλάκης, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Πράσινου Ταμείου
- Συντονισμός συζήτησης: Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο & Σ. Αποστολάκη, Περιβαλλοντολόγος PhD, Εξωτερικός Συνεργάτης στο έργο LIFE-IP AdaptInGR, Πράσινο Ταμείο
- 13.00-13.30 Διάλειμμα**
- 13.30-14.00 Παρουσίαση οδηγού προσαρμογής Δήμων στην κλιματική αλλαγή**
- Α. Κακλίδης, Εξωτερικός Συνεργάτης LIFE-IP AdaptInGR, Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας
- 14.00-14.30 Εργαλεία χρηματοδότησης του Πράσινου Ταμείου για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**
- Ι. Μινέτου, Αρχιτέκτων Μηχανικός – Πολεοδόμος, Εξωτερική συνεργάτιδα στο Χ.Π. «Δράσεις Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου», Πράσινο Ταμείο
Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός, PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο
- 14.30-15.00 Πρόσκληση χρηματοδότησης του έργου AquaLoops4Med για Μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Θεσσαλίας**
- Δ. Μπανούσης, Τεχνικός Σύμβουλος για το έργο AquaLoops4Med, Δήμος Λίμνης Πλαστήρα
- 15.00 Κλείσιμο εργασιών της 1^{ης} ημέρας**



adaptivgreece

αλλάζουμε κλίμα



Ημέρα 2^η – 19 Μαρτίου

ΕΝΟΤΗΤΑ II: Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ενότητα απευθύνεται κυρίως σε τεχνικές κι άλλες υπηρεσίες των Δήμων και της Περιφέρειας, καθώς και σε μηχανικούς και μελετητές έργων.

09.00-09.30 Εισαγωγή

09.30-11.30 Εύρεση και χρήση κλιματικών προβλέψεων και δεικτών – Ανάλυση τρωτότητας: Εφαρμογή στην περίπτωση της Θεσσαλίας

- **Εισήγηση**

Χ. Γιαννακόπουλος, Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

π. Ι. Καψωμενάκης, Ερευνητής, Κέντρον Ερεύνης της Φυσικής της Ατμόσφαιρας και Κλιματολογίας, Ακαδημία Αθηνών

Ι. Λεμέσιος, Εξωτερικός συνεργάτης Ινστιτούτου Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο

- **Εφαρμογή σε τομείς υψηλής ευπάθειας (με χρήση εργαλείων κλιματικών προβλέψεων)**

Η ενότητα θα διεξαχθεί σε ομάδες με την υποστήριξη εκπροσώπων του έργου LIFE-IP AdaptInGR από Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (Χ. Γιαννακόπουλος, Ι. Λεμέσιος), Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Γ. Τσέπης), Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Α. Κακλίδης), Πράσινο Ταμείο (Σ. Ντεμίρη, Σ. Αποστολάκη, Ι. Μινέτου), Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Κ. Ζουμπουλάκη)

11.30-12.00 Ανάλυση τρωτότητας για τεχνικά έργα

Ι. Σέμπος, Χημικός Μηχανικός PhD, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Γ. Τσέπης, Πολιτικός Μηχανικός, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

12.00-12.30 Κλιματική τρωτότητα υποδομών της Θεσσαλίας

Σ. Τσιτσιφλή, Χημικός Μηχανικός PhD, Συντονίστρια Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής Τεχνικού Επιμελητηρίου Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας & Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος

12.30-13.00 Διάλειμμα

ΕΝΟΤΗΤΑ III: ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

Η ενότητα απευθύνεται σε στελέχη υπηρεσιών των Δήμων και άλλων φορέων που εδρεύουν στη Θεσσαλία, επαγγελματιών από τον τομέα της υγείας, ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς και λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη (πχ. εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών).



adaptivgreece

αλλάζουμε κλίμα



- 13.00 -14.00 Άσκηση επί του Προσχεδίου του Δήμου Λαρισαίων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**
- Η ενότητα θα διεξαχθεί σε ομάδες με την υποστήριξη εκπροσώπων του Δήμου Λαρισαίων (Χ. Μανούσιος, Μ. Νικολαΐδου, Μ. Τσιάρας)
- 14.00-14.30 Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της ευπάθειας του πληθυσμού**
- Β. Μουχτούρη, Καθηγήτρια Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- 14.30-15.00 Παρουσίαση της πιλοτικής εφαρμογής έργου LIFE-IP AdaptInGR του Δήμου Λαρισαίων: Διαμόρφωση σχολικών αυλών στο 2^ο Δημοτικό και 4^ο Γυμνάσιο-Λύκειο Λάρισας**
- Α. Κατσαρός, Αρχιτέκτων Μηχανικός, μέλος της μελετητικής αρχιτεκτονικής ομάδας
Κ. Βολοβίνη, Αρχιτέκτων Τοπίου ΜΑ, Επιστημονική συνεργάτιδα, Δήμος Λαρισαίων
- 15.00-16.00 Επίσκεψη στην πιλοτική εφαρμογή έργου LIFE-IP AdaptInGR του Δήμου Λαρισαίων**
- Επίσκεψη στο 2ο Δημοτικό και 4ο Γυμνάσιο-Λύκειο Λάρισας υπό την καθοδήγηση της κ. Κ. Βολοβίνη, επιστημονικής συνεργάτιδας του Δήμου Λαρισαίων

16.00 Κλείσιμο εργασιών της 2^{ης} ημέρας

Ημέρα 3^η – 20 Μαρτίου

ΕΝΟΤΗΤΑ IV: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΩΝ ΥΠΟ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Η ενότητα απευθύνεται σε επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται σε κλάδους που σχετίζονται με τη διαχείριση υδάτων στη Θεσσαλία (πχ γεωργοί, γεωπόνοι), σε σχετικές υπηρεσίες και φορείς (πχ ΔΑΟΚ, Διεύθυνση δασών, δασαρχεία, εκπρόσωποι ΟΦΥΠΕΚΑ, κλπ.), σε ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς, και φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών.

09.00-09.30 Εισαγωγή

09.30-10.00 Κλιματικές προβλέψεις και κλιματικοί δείκτες με έμφαση το νερό στην περιοχή της Θεσσαλίας

Χ. Γιαννακόπουλος, Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
π. Ι. Καψωμενάκης, Ερευνητής, Κέντρον Ερεύνης της Φυσικής της Ατμόσφαιρας και Κλιματολογίας, Ακαδημία Αθηνών
Ι. Λεμέσιος, Εξωτερικός συνεργάτης Ινστιτούτου Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

10.00-10.30 Ολιστική Διαχείριση Υδατικών Πόρων

Χ. Λασπίδου, Καθηγήτρια Πολιτικών Μηχανικών και Αντιπρύτανης Καινοτομίας, Διεθνοποίησης Συνεργασιών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας



adaptivgreece

αλλάζουμε κλίμα



ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
MUNICIPALITY OF LARISSA



ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

10.30-11.00 Έργο SpongeWorks: Εφαρμογή φυσικών λύσεων για συγκράτηση νερού και κλιματική ανθεκτικότητα στην Ευρώπη – Εφαρμογή στη Θεσσαλία

A. Παναγόπουλος, Υδρογεωλόγος, Διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Εδαφοϋδατικών Πόρων, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός -Δημητρα

11.00-13.00 Πάνελ συζήτησης: Νερό, γεωργία και φυσικό περιβάλλον

Συζήτηση με συμμετοχή από:

A. Μαρκινός, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Τοπικού Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων Ταυρωπού-Καρδίτσας, Διευθύνων Σύμβουλος Οργανισμού Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας

Δ. Μιχαλάκης, Δασολόγος, MSc, Προϊστάμενος Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Θεσσαλίας, Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης

Δ. Πίχλιβας, Προϊστάμενος Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας, Περιφέρεια Θεσσαλίας

A. Τσινούλης, Γεωργός, Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου του Αγροτικού Συνεταιρισμού

Θεσσαλών Τοματοπαραγωγών «ΘΕΣΤΟ», Μέλος προσωρινού Διοικητικού Συμβουλίου

Αγροτικού Συλλόγου Κιλελέρ

Σ. Χατζηπαντελή, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής

Πολιτικής, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Φ. Ωραιόπουλος, Δασολόγος, Διευθυντής Δασών Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας, Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Θεσσαλίας Στερεάς Ελλάδας, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Συντονισμός συζήτησης: Σ. Ντεμίρη, & Σ. Αποστολάκη (Πράσινο Ταμείο) και Σ. Μανούρη (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας)

13.00-13.30 Διάλειμμα

13.30-14.00 Ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στα Σχέδια διαχείρισης κινδύνου πλημμύρας

Κ. Παπασιμπα, Γεωλόγος, Τμήμα Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας- Λειψυδρίας & Διαχείρισης της Ζήτησης, Γενική Διεύθυνση Υδάτων, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

14.00-14.20 Σχέδιο Διαχείρισης (Master Plan) υδατικών πόρων Δήμου Λαρισαίων: Μέτρα και έργα ορθολογικής – αποδοτικής διαχείρισης για ύδρευση – άρδευση

Δ. Σαββοργινάκης, Γενικός Διευθυντής Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης & Αποχέτευσης Δήμου Λαρισαίων

A. Ζαχίδου, Πολιτικός Μηχανικός, Διευθύντρια Τεχνικής Υπηρεσίας Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης & Αποχέτευσης Δήμου Λαρισαίων

14.20-14.50 Ενίσχυση της Ανθεκτικότητας των Πόλεων έναντι του Πλημμυρικού Κινδύνου σε Συνθήκες Κλιματικής Αλλαγής

A. Λουκάς, Καθηγητής, Τμήμα Αγρονόμων & Τοπογράφων Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

14.50-15.00 Βασικά συμπεράσματα – Επόμενα βήματα

Σ. Ντεμίρη, Χημικός Μηχανικός PhD, Διαχειρίστρια έργου LIFE-IP AdaptInGR για το Πράσινο Ταμείο & Σ. Αποστολάκη, Περιβαλλοντολόγος PhD, Εξωτερικός Συνεργάτης στο έργο LIFE-IP AdaptInGR, Πράσινο Ταμείο



adaptivgreece

αλλάζουμε κλίμα



ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
MUNICIPALITY OF LARISSA



ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

15.00-16.00 Επίσκεψη στον Ιπποκράτειο Τόπο

Υπό την καθοδήγηση της κ. Κ. Βολοβίνη, επιστημονικής συνεργάτιδας του Δήμου Λαρισαίων

16.00 Κλείσιμο σεμιναρίου



ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το Τριήμερο Επιμορφωτικό Σεμινάριο για την Προσαρμογή της Θεσσαλίας στην Κλιματική Αλλαγή διοργανώνεται από το Πράσινο Ταμείο και τον Δήμο Λαρισαίων.



ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
MUNICIPALITY OF LARISSA

Το σεμινάριο πραγματοποιείται στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP AdaptInGR – Boosting the implementation of adaptation policy across Greece (LIFE17 IPC/GR/000006).



Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.



Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.